

عوامل های مهم لرزه زا در سد بالاخانلو

محمد خوش طینت- آرین آژیده آراللو- سیمین ادریس تبریز

چکیده:

هزینه قابل توجه احداث سدهای مخزنی و شبکه آبیاری آنها وجود مراکز مسکونی و اقتصادی مهم و زمین‌های کشاورزی و باغات در پایین دست اغلب آنها، ایجاد می‌کند تا عملکرد این سدها و سازه‌های وابسته در هنگام رویداد زمین لرزه و پس از آن، اهمیت خاصی پیدا کند.

مطالعات زمین‌شناسی و لرزه خیزی و لرزه زمین ساختی و تحلیل خطر زمین لرزه سد و گمانه زنی‌های تکمیلی و درزه نگاری ترانشه‌های حاصل از خاکبرداری بالاخانلو منطبق بر فهرست خدمات استاندارد صنعت مهندسی آب کشور تهیه شده و ارائه دهنده ویژگیهای لرزه زمین ساختی و پارامترهای جنبش نیرومند زمین می‌باشد تا با تاثیر در طراحی سازه‌ها و روش‌های اجرائی، ریسک تخریب سد و شبکه و مراکز پایین دست سد به حداقل برسد.

ساختگاه سد بالاخانلو در استان قزوین و در فاصله 53 کیلومتری جنوب غربی شهرستان بوئین زهرا و بر روی رودخانه حاجی عرب قرار گرفته است و از آندزیت و آندزیت بازالت به رنگ قرمز و توف آندزیت به رنگ خاکستری مایل به سبز با سن ائوسن فوقانی تشکیل شده است.

در طراحی‌ها، علاوه بر نظر گرفتن عوامل اصلی لرزه زا سعی شده تا به جنبه‌های ایمنی و اقتصادی نیز بها داده شود. بنابر این پارامترهای طراحی لرزه‌ای این طرح در چهار سطح مختلف در حین ساخت، (CL) سطح مبنای طراحی (DBL) سطح بالای طراحی و سطح حداکثر باور کردنی (MCL) محاسبه و ارائه شده است. پارامترهای جنبش نیرومند زمین برای این سطوح طراحی بر حسب بیشینه مقادیر شتاب (PGA) و برآورد مقدماتی از طیف پاسخ شتاب محاسبه و تعیین شده است.

مهما ترین چشممه‌های لرزه زای پیرا مون ساختگاه سد عبارتند از: . گسل ایپک، گسل حاجی عرب، گسل حسن آباد و تاقدیس بالاخانلو

کلید واژه‌ها:

Dam axis : محور سد   fault : گسل   anticline : طاقدیس در حین ساخت
Joint study : سطح مبنای طراحی